МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лауреати Нобелівської премії в англійській та польській літературах

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

«Польська мова і література та англійська мова», ««Чеська мова і література», «Польська мова і література», Середня освіта (мова і література (польська)), зарубіжна література»

Спеціалізація
А4.028 Польська мова та зарубіжна література
В11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
В11.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська

Спеціальність
А4 Середня освіта
В11 Філологія (за спеціалізаціями)
Галузь знань
А Освіта
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "26" серпня 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Лауреати Нобелівської премії в англійській та польській літературах
Викладач (і)	Спатар Ірина Миколаївна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	iryna.spatar@cnu.edu.ua;
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру. Можливі консультації через мережу Інтернет за попередньою домовленістю (Zoom).

2. Анотація до навчальної дисципліни

Запропонований курс є додатковою вибірковою дисципліною, що розширює і поглиблює знання з історії англійської і польської літератур, зокрема з творчістю найбільш відомих письменників обох країн – лауреатів Нобелівської премії. Курс присвячено вивченню ключових образів і сюжетів у творах низки англійських (Рельярд Кіплінг, Бернард Шоу) і польських авторів (Генрик Сенкевич, Станіслав Реймонт, Чеслав Мілош, Віслава Шимборська, Ольга Токарчук), літературний доробок яких мав великий вплив на формування художньо-літературної традиції як національних, так світової літератур. Окрім основних знань з літератури, у межах освітнього компонента приділено увагу питанням, які віддзеркалюють поступовий розвиток польської та англійської літератури, розкривають їхню винятковість та важливість для становлення як національних, так і світового культуротворчого процесів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

«Лауреати Нобелівської премії в англійській та польській літературах» – це дисципліна, яка передбачає формування фахових компетентностей майбутнього філолога, що володіє знаннями про розвиток й особливості англійської і польської літератури та культури, що впливали на формування основних літературних принципів та змістових стратегій в англійському та польському письменствах.

Мета дисципліни – ознайомити студентів з домінантними тенденціями і явищами в англійській і польській літературах (вибраних авторів), філософськими поняттями й історико-мистецькими трансформаціями, що впливали на формування основних літературних принципів та змістових стратегій у творчості письменників; навчити аналізувати літературні твори, осмислювати їх художню своєрідність, особливості стилю й поетики, які віддзеркалюють поступовий розвиток сучасної польської літератури, розкривають її винятковість та важливість для становлення як національного, так і світового культуротворчого процесу; розвивати естетичне та евристичне мислення, творчі якості та професійні здібності майбутніх філологів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології та перекладу (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та літературного краєзнавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства.

ЗК 3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4: здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах.

ЗК 6: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8: здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2: здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.

ФК 8: здатність вільно оперувати лінгвістичною і основними літературознавчими термінами для розв'язання професійних завдань.

ФК 12: здатність до організації як усної, так і писемної ділової комунікації.

Програмні компетентності:

ПРН 2: ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3: організовувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти.

ПРН 6: використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 8: знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова.

ПНР 11: знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI, VIII	А4 Середня освіта В11 Філологія (за спеціалізаціями)	IV	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Історія заснування Нобелівської премії. Особливості та тенденції визначення Нобелівських лауреатів у галузі літератури.	2		4
Тема 2. Генрик Сенкевич – перший нобелівський лауреат у польській літературі та його вплив на розвиток польського письменства.	2		4
Тема 3. Нобелівські лауреати у польській літературі XX-XXI ст.	2		4
Тема 4. Літературна «нобеліана» в англійському письменстві: ґенеза, особливості, представники.	2		4
Тема 5. Специфіка творчості Редьярда Кіплінга – першого англійського Нобелівського лауреата з літератури (1907 рік).	2		4
Тема 6. Джона Ґолсворсі, Нобелівського лауреата з літератури 1932 р.	2		4
Тема 7 Томас С. Еліот – поет, драматург, теоретик літератури. (Нобелівський лауреат з літератури 1948 р.)		2	4
Тема 8. Вінстон Черчилль – Нобелівський лауреат з літератури у 1953 р.		2	4
Тема 9. Філософські притчі В. Ґолдінга.		2	4

(Нобелівський лауреата з літератури у 1983 р).			
Тема 10. Творчість Відьядхара С. Найпола. (Нобелівський лауреат з літератури у2001 р.		2	4
Тема 11. Драматургія Гаролда Пінтера (Нобелівський лауреат з літератури у 2005 р.).		2	4
Тема 12. Проблематика творчості Доріс Лессінг, (Нобелівська лауреатка з літератури у 2007 р.).		4	4
Тема 14. Поетика прози Кадзуо Ішіґуро. (Нобелівський лауреат з літератури у 2017 р.)		4	4
Загальна кількість годин	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, що є сумою балів за виконання письмових завдань та усних відповідей. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). Оцінювання здійснюється у формах поточного та підсумкового контролю за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Студент, який не набрав 50 балів, студент користується повторним правом отримати залік за талоном №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).
Вимоги до письмових робіт	У рамках курсу студент має брати участь у практичних заняттях, відповідати усно, виконувати письмові завдання.
Практичні заняття	Оцінюється робота на усіх 9 практичних заняттях упродовж семестру за 10 бальною шкалою. Оцінюється володіння теоретичним матеріалом, вміння вести дискусію з проблемних питань та здатність виконувати письмові практичні завдання.

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент є допущеним до підсумкового контролю з дисципліни «Міфи і легенди в польській та англійській літературах», якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, і набрав не менше 50 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Мова проведення курсу – українська. Студент має можливість відвідувати лекції та практичні заняття, а також користуватися матеріалами щодо курсу на платформі дистанційного навчання.

Академічна доброчесність. Списування та користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування чи виконання письмових завдань є недопустимими та призводять до незарахування результатів відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (зокрема на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студент зобов'язаний відвідувати практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять. Пропуски практичних занять без поважних причин впливають на рейтинг студента, оскільки зменшують кількість балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, отриманих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації. При виставленні рейтингового підсумкового балу враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час занять та відпрацювання занять, пропущених з поважної причини.

Студенти, які не набрали 50 балів за рейтингом, заліку за відомістю №1 не отримують. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент/студентка користується повторним правом скласти залік за відомістю № 2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань) або за відомістю № 3 при комісії.

Навчання за індивідуальним графіком. Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно та виконують тестові завдання в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах

Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті https://d-learn.pnu.edu.ua.

8. Рекомендована література

1. Давиденко Г. Історія новітньої зарубіжної літератури. К. : ЦУЛ, 2008. 400 с.

2. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Історія зарубіжної літератури XX століття : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.

3. Девдюк І.В. Курс лекцій з історії англійської літератури (від давньої літератури до кінця XVIII ст.)

4. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох. Київ, 2007.

5. Бредбері М. Британський роман нового часу. Київ, 2011.

6. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль, 2005.

7. Література Англії XX століття: навч. посібник / за ред. К.О. Шахової. Київ, 1993.

8. Павличко С. Д. Зарубіжна література: Дослідж. та критич. статті. Київ, 2001.

9. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Львів, 2003.

10. Кушнірова Т. Англійська література і культурологічному вимірі (модерний і постмодерний аспект). Полтава, 2017 http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Kushnirova.pdf

11.A Companion to Twentieth-Century Poetry / ed. by Neil Roberts. Oxford, 2003.

12. The Cambridge Companion to English Novelists / ed. by Adrian Poole. New York, 2009.

13. Spatar I. Terminologia literaturuznawcza na zajęciach ze studentami polonistyki na Przykarpackim Uniwersytecie Narodowym im. Wasyla Stefanyka. *Poradnik Językowy.* 2024. 10 (819). S. 120–135. (Scopus)

14. Мартинець А. М., Спатар І. М. Штучний інтелект у викладанні літератури в освітніх закладах: можливості та загрози. *Science, education and technology in the digital era: status, challenges and priorities for modernization.* Book of abstracts. International science conference. July 2, 2025. Boston. P. 38–42.

Викладач: к.ф.н., доц. Спатар Ірина Миколаївна